Etelä-Pohjanmaalla odotettavissa rekrytointitarpeita ja yrityskauppoja

10.3.2022

SeAMK toteutti selvityksen Etelä-Pohjanmaan yritysten tilannekuvasta yritysten kasvun ja kehittämisen aktiviteettien suhteen koronapandemian aikana. Lisäksi selvitettiin ajatuksia koronan jälkeisestä ajasta ja liiketoimintamallien kehittämisestä. Kyselyyn vastasi 213 yritystä loka-marraskuussa 2021. Vastaajayrityksistä suurin osa (60 %) sijaitsi Seinäjoen seutukunnassa. Toiseksi eniten vastauksia saatiin Järviseudun seutukunnasta (22 %). Kuusiokuntien seutukunnasta oli 10 % vastaajista ja Suupohjan seutukunnasta 8 %.

Kyselyssä selvitettiin kasvuhakuisten yritysten keinoja kasvun toteuttamiseen. Vastaajat saivat valita useamman vaihtoehdon. Tulokset osoittavat, että valtaosa kasvuhakuisista yrityksistä (90 %) tavoittelee kasvua oman toiminnan kehittämisen kautta sekä tarpeen mukaan palkkaamalla lisää työntekijöitä. Toiseksi merkittävin keino hakea kasvua oli yhteistyösuhteiden kehittäminen, johon aikoo panostaa reilu puolet yrityksistä (56 %). Vajaa kolmannes kasvuhakuisista yrityksistä (29 %) tavoittelee kasvua myös epäorgaanisesti eli yritys- tai liiketoimintaostojen kautta. Kuviossa 1 on esitetty vastausten jakautuminen.

Kuvio 1. Kasvuhakuisten yritysten keinot kasvun tavoittelemiseksi

Yrityksen sijainnilla, koolla ja toimialan menestymisellä yhteys kasvukeinoihin

Kasvuhakuisten yritysten vastaukset kasvukeinoihin liittyen eroavat toisistaan seutukunnittain. Suhteessa eniten liiketoimintaostoja aiotaan tehdä Suupohjan seutukunnassa (44 % yrityksistä), kun taas Järviseudun seutukunnan yrityksistä vain 14 % ja Kuusiokuntien yrityksistä 13 % aikoo kasvaa liiketoiminta- tai yritysostojen kautta. On kuitenkin todettava, että Suupohjan seutukunnasta oli vähemmän vastauksia kuin muista seutukunnista. Seinäjoella sijaitsevista yrityksistä 36 % ja muualla Seinäjoen seutukunnassa

sijaitsevista yrityksistä 30 % tavoittelee kasvua liiketoiminta- ja yritysostojen kautta. Suupohjan alueen kaikki kasvuhakuiset yritykset aikovat saavuttaa kasvua omaa toimintaa kehittämällä ja lisähenkilöstöä palkkaamalla. Tämän kasvukeinon osuus on suuri myös Seinäjoen alueella sijaitsevien yritysten osalta (93 %) sekä Seinäjoen seutukunnan muilla alueilla (97 %). Kuusiokuntien seutukunnan yrityksistä kasvua oman toiminnan kehittämisen ja lisähenkilöstön palkkaamisen kautta hakee vain 63 % ja Järviseudun yrityksistä 77 %. Tulokset antavat viitteitä siitä, että jatkossa koko Etelä-Pohjanmaalla on rekrytointitarpeita.

Myös yrityksen koko vaikuttaa vastausten jakautumiseen. Suuremmissa (vähintään 50 henkilöä työllistävissä) yrityksissä aiotaan kasvaa suhteessa useammin yritysostojen kautta (60 % yrityksistä) kuin pienemmissä yrityksissä. Yritysostojen kautta aikoo kasvaa yksinyrittäjistä vain 6 %, 2-4 henkilöä työllistävistä 36 % ja 5-9 henkilöä työllistävistä 20 %. Yksinyrittäjät aikovat panostaa kaikista eniten yhteistyösuhteiden kehittämiseen kasvun keinona (88 % yrityksistä). Kaikki suurimmat (vähintään 50 henkilöä työllistävät) yritykset aikovat myös tavoitella kasvua omaa toimintaa kehittämällä sekä palkkaamalla lisähenkilöstöä.

Myös se, miten yrityksen toimiala oli yleisesti pärjännyt viimeisen 1-2 vuoden aikana, oli yhteydessä vastauksiin. Yritykset, joiden toimiala ei ollut pärjännyt hyvin eikä huonosti (neutraali), aikoivat muita vähemmän toteuttaa kasvua yritys- tai liiketoimintaostoin (12 % yrityksistä) ja tavoittelivat muita enemmän kasvua yhteistyösuhteita kehittämällä (71 % yrityksistä). Varsin mielenkiintoisena tuloksena esiin nousee se, että heikosti pärjänneiden toimialojen yritykset tavoittelevat kasvua lähes samoilla keinoin kuin menestyneiden toimialojen yritykset.

Maakunnassa odotettavissa tarpeita osaavalle työvoimalle sekä yrityskauppoja

Yhteenvetona voidaan todeta, että lähes kaikki kasvuhakuiset yritykset tavoittelevat kasvua oman toiminnan kehittämisen ja lisähenkilöstön palkkaamisen kautta. Tulosten perusteella useissa maakunnan yrityksissä on rekrytointitarpeita seuraavan 1-2 vuoden aikana. Tätä vahvistavat myös Etelä-Pohjanmaan osaamisbarometrin 2021 tulokset: 88 % barometriin vastanneista yrityksistä arvioi tekevänsä uusia rekrytointeja tulevan kahden vuoden aikana.

Yhteistyösuhteiden kehittämisen näkee potentiaalisena kasvukeinonaan yli puolet yrityksistä. Tämän kasvukeinon kohdalla korostuvat erityisesti yksinyrittäjät, jotka hakevat kasvua ennen muuta verkostoitumisen kautta. Tämän tuloksen valossa olisi tärkeää miettiä keinoja, joilla kasvuhakuisten yksinyrittäjien työllistämishaluja voitaisiin lisätä, sillä monella yksinyrittäjällä on sekä potentiaalia kasvaa työnantajayrittäjäksi että halua kasvattaa omaa liiketoimintaa.

Alueen omistajanvaihdosmarkkinoille lupaavat hyvää tulevaisuudessa siintävät yritys- ja liiketoimintaostot, joiden kautta aikoo kasvaa lähes kolmannes vastanneista yrityksistä. Epäorgaanista kasvua tavoittelee erityisesti suuremman kokoluokan yritykset.

Selvitys toteutettiin Liiketoimintamallit koronan jälkeen Etelä-Pohjanmaalla ja GreeGrow -hankkeiden yhteistyönä. Molempia hankkeita rahoittaa Etelä-Pohjanmaan liitto EAKR-rahoituksella. GreenGrow-hanke

rahoitetaan REACT-EU-välineen määrärahoista osana Euroopan unionin COVID-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia.Tämä artikkeli on osa selvityksen tuloksista kertovaa sarjaa. Aiemmin samassa sarjassa ovat ilmestyneet:

Kasvua tavoitellaan koronapandemian jälkeen monenlaisilla strategioillaKoronapandemia sai yritykset uudistamaan liiketoimintamallejaPuolet eteläpohjalaisista yrityksistä on kasvuhakuisiaKohtuullista menestystä pandemiankin varjossaYritysten kasvu ei ole täysin tyrehtynyt koronapandemian aikana

*Tutustu Liiketoimintamallit koronan jälkeen Etelä-Pohjanmaalla -hankkeeseen täällä**Tutustu GreenGrow – pk-yritysten vihreän ja inklusiivisen kasvun tukeminen Etelä-Pohjanmaalla -hankkeeseen täällä*

Laura Könönen, Sanna Joensuu-Salo, Anmari Viljamaa ja Krista Mäki
Seinäjoen ammattikorkeakoulu